

19 במרץ 2026

לכבוד

ח"כ אלון שוסטר

יו"ר הוועדה לביקורת המדינה

aschuster@knesset.gov.il

שלום רב,

הנדון: צורך בדיון דחוף בעצמאות הדרג הפיקודי וירידה באיכות כוח האדם במשטרת ישראל, נוכח דריסת רגל של השר בחקירות הנוגעות להתבטאויות ברשת

- פנייה זו נשלחת אליך מטעם מכון זולת לשוויון וזכויות אדם, בהמשך לבקשתנו לקיום ישיבת מעקב דחופה בוועדה לענייני ביקורת המדינה בנושא שחיקת איכות כוח האדם במשטרת ישראל והעמקת תהליכי הפוליטיזציה בדרג הפיקודי.¹ דיון בנושא אכן נקבע ליום 2.3.26 ונדחה למועד לא ידוע. לטעמנו, יש לקיים את הדיון בדחיפות, אף במהלך תקופת הפגרה, וביתר שאת על רקע מציאות הלחימה הנוכחית, וזאת מן הטעמים המפורטים להלן.
- ביום 20.1.26 פורסם כי השר לביטחון לאומי העביר את הסמכות למתן חוות דעת על חקירות הסתה והתבטאויות ברשת מאגף החקירות והמודיעין לגורם מטעמו, סנ"צ אודי רונן, באופן המוציא את הטיפול בנושא רגיש זה מהמערך המקצועי ומאפשר דריסת רגל פוליטית בהליכי האכיפה.²
- לפי הפרסום, מדובר באחריות על חוות דעת בתיקים רגישים הנוגעים לשאלות יסוד של חופש הביטוי, לרבות התבטאויות של מוחים. עד כה, סוגיות אלה טופלו באגף החקירות והמודיעין מתוך תפיסה כי מדובר בתחום המחייב מקצועיות, עצמאות והגנה מפני לחצים והשפעות חיצוניות. העברת הסמכות לגורם שאינו חלק מהשרשרת המקצועית הרגילה, ובאופן המאפשר מעורבות של הדרג הפוליטי, משנה באופן מהותי את האיזון הזה.
- היום פורסם כי סנ"צ אודי רונן פנה לקצינים בכירים במשטרה בקבוצות פנימיות, וביקש מהם להעביר לידי "שמות שמטרידים אותם", לצורך בחינת אפשרות למעקב אחריהם ברשתות. באחת מהודעותיו כתב לקצינים בדרגת סנ"צ בתחנות וביחידות: "בוקר טוב, תעבירו לי יעדים ושמות שמעניינים או מטרידים או מוכרים לכם. נראה מה ואם ניתן לעשות מולם מהמקום של רשתות

¹ בקשה מיו"ר הוועדה לביקורת המדינה, לקיום ישיבת מעקב דחופה עקב שחיקת איכות כוח האדם במשטרת ישראל ופוליטיזציה של הדרג הפיקודי, מכון זולת (19.1.2026).

² רועי ינובסקי, המהלך של בן גביר: קצין מטעמו יחקור התבטאויות הסתה, כאן (20.1.2026).

ועוד. כל שם שצץ פשוט תעבירו, מה אכפת לכם? אולי נמצא דרך מעניינת להפיל אותו ולסייע. גם אם לדעתכם הם 'רק' עברייני רכוש, נשק, אלימות, ולא טרור – לכו תדעו"³.

5. התנהלות זו מהווה אינדיקציה מובהקת להעמקת תהליכי הפוליטיזציה בדרג הפיקודי במשטרה. שליחתה של הודעה מסוג זה בקבוצת בכירים מעידה על טשטוש מסוכן בין שיקולים מקצועיים לבין שיקולים זרים, ועל יצירת תרבות ארגונית המאפשרת ואף מעודדת יוזמות שאינן מעוגנות בעקרונות שלטון החוק. בפרט, כאשר מדובר בפעולות הנוגעות להתבטאויות ברשת ולחופש הביטוי, מתעורר חשש ממשי כי מדובר בכלי שעלול לשמש לרדיפה פוליטית של אזרחים, לרבות מוחים או מבקרי ממשלה. חדירה של שיקולים פוליטיים להליכי קבלת החלטות מקצועיים פוגעת בסטנדרטים המקצועיים, מערערת את עצמאות הדרג הפיקודי, ומחלישה את יכולתו של הארגון למשוך ולשמר כוח אדם איכותי, תוך פגיעה ישירה באמון הציבור ושוויון בפני החוק.

6. חשיבות הדיון מתחדדת במיוחד בעת הזו, בעיצומה של מלחמה, במהלכה האיזון העדין בין צרכי הביטחון לבין ההגנה על זכויות אדם נעשה רגיש במיוחד. במציאות זו, כל פגיעה בעצמאות הדרג הפיקודי או טשטוש הגבול בין שיקולים מקצועיים לשיקולים פוליטיים, ובפרט בתחומים הנוגעים לחופש הביטוי, עלולים להוביל להחמרה באכיפה סלקטיבית, לפגיעה בשוויון בפני החוק ולצמצום המרחב הדמוקרטי.

7. כך, למשל, עם תחילת מלחמת חרבות ברזל החליט פרקליט המדינה, עו"ד עמית אייסמן, להתיר באופן זמני למשטרה לפתוח בחקירת עבירות הסתה ללא אישור מראש, גם במקרים של התבטאויות בודדות, כאשר מדובר בהתבטאות חד-משמעית, וזאת "על רקע היותה של ישראל במלחמה ובשעת חירום". היתר חריג זה הוביל לפתיחתם של למעלה ממאה תיקי חקירה ולביצוע מעצרים, בעיקר של אזרחים ערבים, כאשר רק חלק קטן מהמקרים הבשילו לכדי הגשת כתבי אישום (שהסמכות להחליט לגביהם נותרה בידי הפרקליטות). בכנס שנערך ביום 11.7.24 ציין אייסמן כי בחלק מהמקרים חרגה המשטרה מן ההיתר שניתן לה.⁴

8. לאור ניסיון העבר המלמד על כך שכשלים מערכתיים במערכות אכיפה נוטים להעמיק דווקא בתקופות חירום, כאשר מנגנוני הבקרה נחלשים, מתחדדת במיוחד החשיבות בקיומו של פיקוח פרלמנטרי אפקטיבי, מידי ורציף. דחיית הדיון עלולה לאפשר את המשך התבססותם של תהליכים בעייתיים ללא בחינה מוסדית מספקת, ואף להקשות על תיקונם בשלב מאוחר יותר.

³ רועי ינובסקי, [ציד פעילים פוליטיים? ההודעות ששלח הקצין שמינה בן גביר למפקדים במשטרה](#), כאן (19.3.2026).
⁴ איתי מק, [ערבים ורקדים, חברי כנסת מסיתים](#), העין השביעית (10.10.2024).

9. בשים לב לכל האמור, אנו סבורים כי מדובר בסוגיה מערכתית ודחופה הנוגעת לליבת שלטון החוק ולתפקודה התקין של משטרת ישראל, ולפיכך נבקש לקיים דיון דחוף בנושא בהקדם האפשרי, אף במהלך הפגרה.

בכבוד רב,

עינת עובדיה

מנכ"לית, מכון זולת

עותק: הוועדה לביקורת המדינה, במייל vbikoret@knesset.gov.il